

JYVÄSKYLÄN SEUDUN MAL- KEHITYSKUVA

MAL-KEHITYSKUVA ON YKSI MAL-SOPIMUKSEN KESKEISISTÄ TOIMENPITEISTÄ

MAL-sopimuksen kirjaus:

Seudun kunnat yhteistyössä Keski-Suomen liiton ja Keski-Suomen ELY-keskuksen kanssa laativat Jyväskylän seudun MAL-kehityskuvan.

Lähtökohtana on Jyväskylän seudun rakennemalli 20X0:n, Äänekosken rakennemallin sekä Jyväskylän seudun liikennejärjestelmätyön (JYSELI) yhteensovittaminen ja päivittäminen.

*MAL-kehityskuvassa kuvataan **seudun tulevaisuuden yhdyskuntarakenne, viherrakenne ja liikennejärjestelmä** sekä määritellään maankäytön, asumisen ja liikenteen yhteensovittamisen raamit ja konkreettiset painopistealueet.*

*Kehityskuvan tavoitteena on **ohjata kasvu kestävästi olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen tukeutuen** ja tukien **kestävää liikkumista** ja kuljetuksia Jyväskylän seudulla. Seudun kunnat sitoutuvat toteuttamaan MAL-kehityskuvaa.*

JYVÄSKYLÄN KAUPUNKISEUDUN MAL-SOPIMUS

- Jyväskylän kaupunkiseudun kuntien ja valtion välinen maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL-sopimus on tullut voimaan kesäkuussa 2021.
- **Sopimusosapuolet:**
 - **Kaupunkiseudun kunnat:** Hankasalmi, Jyväskylä, Laukaa, Muurame, Petäjävesi, Toivakka, Uurainen, Äänekoski
 - **Valtio:** ympäristöministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, valtiovarainministeriö, Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA, Väylävirasto, Liikenne- ja viestintävirasto Traficom sekä Keski-Suomen ELY-keskus
- MAL-sopimuksessa on määritelty seudun kuntien ja valtion yhteinen tavoitetila ja kehityspolku maankäytön, asumisen ja liikenteen kehittämisestä vuoteen 2031 sekä konkreettiset toimenpiteet vuosille 2021–2023. Sopimus tarkistetaan rullaavasti eduskuntavaalikausittain.
 - Sisältää sekä seudun kuntien ja valtion yhteisiä toimenpiteitä että seudun kuntien yhteistä/kuntien omaa tekemistä. **MAL-kehityskuvan laadinta yksi keskeisistä seudun yhteisistä toimenpiteistä.**
- **Seudun kunnat ovat sitoutuneet:**
 - Vähähiilisen ja kestävä yhdyskuntarakenteen sekä sitä tukevan liikennejärjestelmän kehittämiseen ilmastonmuutoksen torjumiseksi
 - Seudullista tarvetta vastaavan monipuolisen asuntotuotannon mahdollistamiseen, kohtuuhintaisen asuntotuotannon ja puurakentamisen edistämiseen
 - Asuinalueiden eriytymiskehityksen ehkäisemiseen ja asunnottomuuden poistamiseen

MAL-SOPIMUKSEN ANKKURIKOKONAISUUDET

■ Kestävä ja vähähiilinen yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelmä

1. Jyväskylän seudun MAL-kehityskuva

2. Keskustojen maankäytön, liikenteen ja asumisen yhteensovittaminen
3. Julkisen henkilöliikenteen kehittäminen
4. Seudun kävely- ja pyöräilyolosuhteiden kehittäminen
5. MAL-tiedolla johtaminen

■ Asuminen ja elinympäristön laatu

6. Asumisen politiikka
7. Ekologinen ja kestävä rakentaminen ja elinympäristö

■ Elinvoimainen Jyväskylän kaupunkiseutu

8. Seutukeskuksen elinvoimaisuuden ja saavutettavuuden kehittäminen

■ MAL-kehityskuvassa käsiteltävät kysymykset kytkeytyvät kaikkiin muihin seitsemään ankkurikokonaisuuteen.

■ MAL-kehityskuvan laadinnassa konkretisoidaan MAL-sopimuksen tavoitteita ja toimenpiteitä siirtämällä ne kartalle. MAL-sopimuksen sisältö ja MAL-kehityskuva muodostavat siten toisiaan tukevan kokonaisuuden.

MIKSI MAANKÄYTÖN, ASUMISEN JA LIIKENTEEN SEUDULLISTA YHTEENSOVITTAMISTA TARVITAAN?

Keskeisiä kuntien kehitykseen vaikuttavia ilmiöitä

Kaupungistuminen

Eriarvoistuminen

Muuttuva työ- ja vapaa-aika

Ilmastonmuutos

Julkisen talouden tila

Palveluistuminen

Monipaikkaisuus

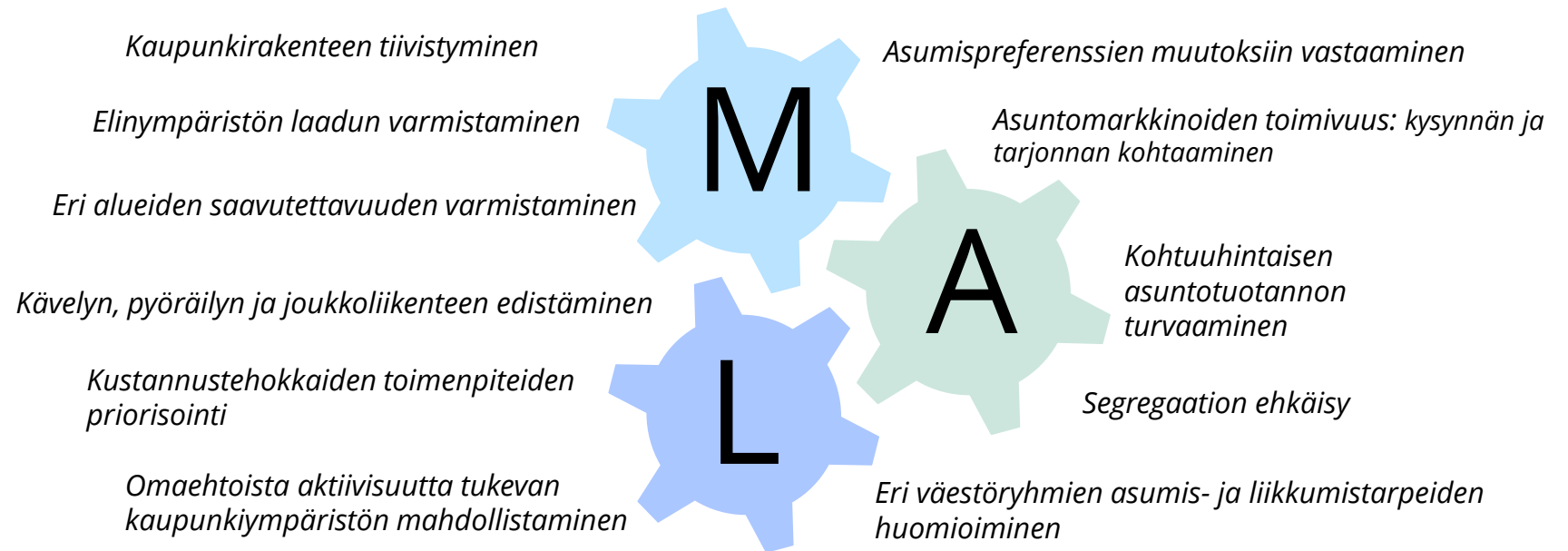
Väestörakenteen muutos

Kokonaisvaltainen terveys, hyvinvointi ja turvallisuus

Maahanmuutto

Esimerkkejä heijastuksista maankäyttöön, asumiseen ja liikenteeseen

Ominaista haasteiden ja mahdollisuuksien linkittyminen kaikkiin kolmeen MAL-teemaan ja seudulliseen yhteistyöhön

MAL-KEHITYSKUVAN TAVOITTEET

1. Muodostetaan seudun kuntien yhteinen karttapohjainen pitkän tähtäimen näkemys seudun **yhdyskuntarakenteesta, viherrakenteesta ja liikennejärjestelmästä**.
 - Tavoitteena on ohjata seudun väestönkasvua sekä siihen liittyvää uutta maankäyttöä ja liikennejärjestelmän kehittämistä hallitusti siten, että MAL-sopimuksessa asetetut tavoitteet yhdyskuntarakenteen ja liikennejärjestelmän kestävydestä toteutuvat.
2. Luodaan MAL-kehityskuvasta **ajassa elävä, konkreettinen ja vaikuttava strategisen seutuyhteistyön väline**. MAL-kehityskuvaa voidaan jatkossa päivittää joustavasti soveltuvien osien tai nostaa tarpeen mukaan uusia teemoja mukaan tarkasteluun.
 - MAL-kehityskuvan lopputuotoksena syntyvä kartta julkaistaan myös digitaalisessa muodossa. Kytkeytyminen osaksi seudun MAL-tietopohjaa ja tiedolla johtamista.
3. Määritellään seudun yhdyskuntarakenteen, viherrakenteen ja liikennejärjestelmän kestävyttä ja sitä kautta myös **MAL-sopimuksen tavoitteiden toteutumista kuvaavat seurantamittarit**.

MAL-SOPIMUKSEN TAVOITTEET

- **KESTÄVÄ JA VÄHÄHIILINEN YHDYSKUNTARAKENNE JA LIIKENNEJÄRJESTELMÄ:** yhdyskuntarakenteen tiivistäminen, kestävän liikkumisen edellytysten parantaminen kaavoituksen keinoin ja olosuhteita parantamalla
- **MONIMUOTOINEN ASUMINEN JA ELINYMPÄRISTÖN LAATU:** eri alueiden vahvuuksien tunnistaminen asumisen kehittämisessä, riittävien virkistysmahdollisuuksien turvaaminen
- **ELINVOIMAINEN JA SAAVUTETTAVA JYVÄSKYLÄN KAUPUNKISEUTU**

MAL-KEHITYSKUVAN SISÄLTÖ

YHDYSKUNTARAKENTEEN JA LIIKENNEJÄRJESTELMÄN KUVAUS KARTALLA & KEHITTÄMISEN PERIAATTEET

KESKUSTA-
TOIMINTOJEN
ALUEET

ASUMINEN

YRITYS- JA
TYÖPAIKKA-ALUEET

VIHERVERKOSTO

Joukkoliikenteeseen / muuhun kestävään liikkumiseen tukevat maankäytön alueet

RAIDEVERKKO

MAANTIE- JA
KATUVERKKO

JOUKKOLIIKENTEEN
VERKOSTO JA
SOLMUKOHDAT

PYÖRÄILY-
VERKKO

MAL-KEHITYSKUVAN KESKEISET SISÄLLÖT

Asumisen ja työpaikkarakentamisen sijoittuminen

- Määritellään keskustojen, aluekeskusten ja hyvien joukkoliikenneyhteyksien aluerajaukset ja kehittämistavoitteet rakentamisen ja kaavoituksen suhteen. Näille alueille sijoittuu merkittävä osa seudun rakentamisesta.
- Määritellään tavoitteet kohtuuhintaisen asuntotuotannon sijoittamiselle perustuen seudun sosioekonomiseen analyysiin ja alueiden saavutettavuuteen kestävästä liikkumisesta näkökulmasta.
- Tarkastellaan keskeisiä työpaikka- ja yritysalueita suhteessa kestävästä liikkumisesta ja logistisen solmukohta-aseman hyödyntämiseen.

Liikenne

- Laaditaan yleinen tieliikenneverkollinen tarkastelu, jossa keskitytään tieverkoston palvelutason puutteisiin ja yhdyskuntarakenteen laajentamisen kannalta keskeisiin yhteyksiin sekä määritellään tulevat selvitystarpeet
- Alueellisen junaliikenteen mahdollisuuksien ja raideliikenteen tarpeiden huomioiminen yhdyskuntarakenteessa jo tehtyihin ja meneillä oleviin selvityksiin perustuen.
- Määritellään seudun pyöräliikenteen pääverkko (pää- ja aluereitit) tavoitteineen.

Viherrakenne

- Muodostetaan näkemys seudullisen viherrakenteen tärkeimmistä kehittämisperiaatteista sekä lähivirkistyksen painopisteistä ja mahdollisista kärkihankkeista, painopisteenä virkistyksen ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen.
- Määritellään viherrakenteen kehittämistavoitteet suhteessa muun yhdyskuntarakenteen ja liikennejärjestelmän kehittämissuunnitelmiin, jotta voidaan turvata viherverkoston tärkeimmät elementit, niiden yhtenäisyys ja keskinäinen kytkeytyneisyys erityisesti kuntarajojen yli
- Edistetään lähivirkistysalueiden kehittymistä ja turvaamista keskuksissa sekä tiivistävällä kestävästä liikkumisesta vyöhykkeellä.
- Tunnistetaan mahdolliset lisäselvitystarpeet.

MAL-KEHITYSKUVAN LAADINNAN LÄHTÖKOHTIA

- Sisältökysymyksissä painopiste MAL-sopimukseen kirjatuissa tavoitteissa ja toimenpiteissä

- Tiedolla johtaminen. Yhteisen ymmärryksen lisääminen seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen tilannekuvasta ja ilmiöistä. Mihin voidaan vaikuttaa?

- Vuorovaikutteisuus. Yhteisesti asetetut tavoitteet seudun kehittämiseksi. Mihin halutaan vaikuttaa?

- Aiemmin tehtyjen selvitysten ja suunnitelmien hyödyntäminen ja yhteensovittaminen.

- Esim. Jyväskylän seudun rakennemalli 20X0, kuntien omat rakennemallit ja yleiskaavat, seudun liikennejärjestelmää koskevat selvitykset ja suunnitelmat

- Seudun eri alueiden erityispiirteiden tunnistaminen. Eri alueilla on MAL-sopimuksen ja MAL-kehityskuvan tavoitteiden kannalta erilaiset lähtökohdat ja vahvuudet ja siten myös erilaiset kehittämistarpeet.

- MAL-kehityskuva perustana mahdolliselle uudelle kaavoitus- ja rakentamislaisilla esitetylle lakisääteiselle kaupunkiseutusunnitelmalle, joka tulisi laatia kaikilla MAL-sopimuseuduilla.

MAL-KEHITYSKUVATYÖN VAIHEET

2021

2022

HANKINTAVAIHE

- Projektisuunnitelman laadinta
- Konsulttitoimeksiannon valmistelu ja hankinta

TILANNEKUVAVAIHE

- Lähtötietojen kerääminen, tietopohjan täydentäminen, tarvittavien nykytila-analyysien laadinta
- **MAL-tilannekuvaraportti**
Yhteisen ymmärryksen lisääminen seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen ilmiöistä
- **MAL-kehityskuvan tavoitteiden täsmentäminen**

MAL-KEHITYSKUVAN LUONNOSVAIHE

- Kartta-aineiston työstäminen, kehittämisperiaatteet-/tavoitteet
- Vaikutusten arviointi
- Seurantamittariston luominen

VIIMEISTELY JA HYVÄKSYMISVAIHE

Keskeiset vuorovaikutuksen paikat seudun luottamushenkilöiden näkökulmasta:

Esittelyt työn käynnistymisestä seudun kuntien kunnanhallituksille

2 x luottamushenkilöseminaari:
1. MAL-tilannekuvavaihe
2. MAL-kehityskuvan luonnoksen esittely

Hyväksymiskäsittelyt seudun kuntien kunnanvaltuustoissa

MAL-KEHITYSKUVAN NETTISIVUT

- <https://www.jyvaskyla.fi/jyvaskylanseutu/mal/jyvaskylan-seudun-mal-kehityskuva>
- MAL-kehityskuvan laadinnan eteneminen ja aineistoa

